

BOUKE is een Friese variant van BAVO

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

De uitgang '-ke' duidt op een verkleinvorm. De herkomst van de stam 'Bou-' is zeer onzeker. In ieder geval is het een naam van Germaanse oorsprong; vermoedelijk sterk verkort en verbasterd tot vleinaam:

- 1] wellicht op basis van 'Badu' = 'strijd'.^[001]
- 2] ligt 'bard' (= 'dichter/zanger') ten grondslag aan deze naam? ^[vgl.002]
- 3] vanuit het oud-Noors 'baug' = 'ring' (vgl. ons woord 'boog'), meestal van zilver of goud; 'heid' = 'licht', 'schijnsel': dus 'ring van licht'.^[007]
- 4] misschien is er wel verband met 'papa': aanduiding voor een geestelijk leidsman of abt, zoals in het geval van Pabu en waarschijnlijk ook van Pabo.

*

Bavo van Gent, België; kluizenaar. Hij was van adel en afkomstig uit Haspengau, het land rond Luik. Van zijn ouders had hij de naam Allowin meegekregen. Hij trouwde met een dochter van graaf Adilio, en samen kregen zij een dochter Adeltrudis of Agletruide. Zij zou later op het landgoed dat zij van haar vader overnam een kloostertje stichten. Aanvankelijk was Allowin een woesteling. Maar door de dood van zijn vrouw beseftte hij - typisch middeleeuws - hoe kort en vergankelijk het leven was. Toen hij daarop de heilige bisschop Amandus ontmoette kwam hij tot een definitieve ommekeer in zijn leven. Hij gaf al zijn bezittingen weg en leidde van dan af het leven van een boeteling en kluizenaar. Talloze mensen weten hem in hun nood te vinden; hij troost en bemoedigt ze, en geneest ze; hij wekt zelfs een dode tot leven. Totdat hijzelf getroffen wordt door een vreselijke ziekte. Omstanders weten te vertellen hoe zijn opgewektheid niet leed onder de helse pijnen. Omringd door gelovigen, vrienden en zijn geestelijk leidsman die hij had laten roepen om hem bij te staan, stierf hij in een geur van heiligheid; † **ca 660**.

Hij wordt afgebeeld met het zwaard van de ridder en de valk van de jacht. (Beide attributen duiden op zijn adellijke afkomst, en worden vaak omgeduid tot symbolen van zijn heiligheid).

Hij is patroon van de Vlaamse stad Gent en de Hollandse stad Haarlem; in beide steden zijn beroemde kerken aan hem gewijd. Ook komt hij voor in het gemeentewapen van het Limburgse plaatsje Nuth.

Hij wordt aangeropen tegen kinderziekten, m.n. de kinkhoest; zo bestaat er een oud versje te Rijsbergen:

*'Wie van de kinkhoest wil genezen,
ga naar Rijsbergen als voor dezen.
Sint Bavo wordt daarvoor geprezen.'*

Feest 1 oktober.

Op veel plaatsen werd op 1 oktober de landpacht betaald, de zogeheten Bamispacht ('Bamis' is een verkorting van het woord Bavo-mis = de mis in de kerk op het feest van Sint Bavo). Guido Gezelle maakt er een toespeling op in een rijmpje:

*'Daar zijn twee kwa getijen in het jaar, zei boer Naestens:
Pasen, als men moet zeggen [= biechten]
en Bamesse als men moet leggen' [= belastinggeld neertellen]*

Weerspreuk op Sint-Bavodag:

*'Rijzen de blaren met Sint-Bamis,
een vruchtbaar jaar te wege is.'*

*

Pabo van Lanbabon, Anglesey, Wales, Engeland; kluizenaar & stichter. Hij was de zoon van een dorpshef dat vlak aan de Schotse grens woonde. Hij begon zijn carrière als soldaat. Later kwam hij als kluizenaar naar Wales en stichtte er het klooster dat naar hem is genoemd: Llanbabon; † **6e eeuw**.

Feest 9 november.

*

Pabu (ook **Paban**, **Pabeu**, **Pabin** of **Pabuth**) **van Tréguier** osb, Bretagne, Frankrijk. Hij geldt als één van de zeven stichters van de Bretonse kerk; † **ca 553**. Zie verder Tugdual.

Feest 30 november.